

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΜΕΡΑ ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ Η 19η ΜΑΪΟΥ

Αίνα Κωστάκη, Εργοθεραπεύτρια OTR, MA
Πρώην Καθηγήτρια Εργοθεραπείας και
Προϊσταμένη Τμήματος Εργοθεραπείας, Σ.Ε.Υ.Π., ΤΕΙ Αθήνας

Όλοι οι Εργοθεραπευτές της Ελλάδας γιορτάζουμε την ημέρα της Εργοθεραπείας στις 19 Μαΐου όπως καθιέρωσε από πέρυσι ο Σύλλογος Ελλήνων Εργοθεραπευτών ακολουθώντας μία Διεθνή συνήθεια. Σκοπός αυτής της ημέρας είναι να γίνεται ευρύτερα γνωστό το επάγγελμα και οι στόχοι της Εργοθεραπείας στο Ελληνικό κοινό, στους σημερινούς και αυριανούς συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων με τους οποίους συνεργαζόμαστε στενά για την πρόληψη, θεραπεία και αποκατάσταση πολλών προβλημάτων σωματικής και ψυχικής υγείας αλλά και προβλημάτων κοινωνικών. Προβλήματα και δυσκολίες που αφορούν σε όλες τις ηλικίες από τα νεογνά έως τους πολύ ηλικιωμένους ανθρώπους, υγιείς και ασθενείς. Τα μηνύματα αυτής της πληροφόρησης απευθύνονται ασφαλώς και στα νέα παιδιά, ορισμένα από τα οποία θα επιλέξουν σπουδές Εργοθεραπείας. Οι σπουδές αυτές οδηγούν σ' ένα επάγγελμα το οποίο θεωρείται ότι θα συνεχίσει να έχει αυξανόμενη ζήτηση στην αγορά εργασίας στις περισσότερες χώρες του κόσμου.¹

Το επάγγελμα του Εργοθεραπευτή ξεκίνησε στην Ελλάδα μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το 1946, μέσω του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού και με τη Μπήλιω Ο' Caffrey. Με δικές της ενέργειες σπούδασε Εργοθεραπεία στην Αγγλία η τότε αδελφή του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού Ρούλα Γρηγοριάδου (πέθανε το 1969). Η Γρηγοριάδου οργάνωσε το τμήμα της Εργοθεραπείας στο Ασκληπιείο της Βούλας στο οποίο και παρέμεινε Προϊσταμένη. Οργάνωσε επίσης τις τρεις εκπαιδευτικές σειρές Εργοθεραπείας

του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού (1950-51, 1956-7, 1960-61) από τις οποίες αποφοίτησαν οι μετέπειτα επαγγελματίες Εργοθεραπευτριες του Ελληνικού χώρου. Στις τρεις αυτές σειρές δίδαξε η ίδια, ενώ στη δεύτερη και τρίτη δίδαξε και η υπογραφούσα. Η Άννα Δελληγιάννη - Πανουή δίδαξε στην τρίτη.

Μετά την Ρούλα Γρηγοριάδου οι επόμενες τρεις Εργοθεραπεύτριες με πτυχίο είναι οι απόφοιτες του γυμνασίου του τότε Αμερικανικού Κολλεγίου Θηλέων, οι οποίες σπούδασαν στις Η.Π.Α. και επέστρεψαν στην Ελλάδα έχοντας περάσει επιτυχώς τις εξετάσεις της American Occupational Therapy Assosiation (A.O.T.A.) ήταν δηλαδή OTR, Occupational Therapist Registered. Πρόκειται για την υπογραφούσα, την Άννα Πανουή και την Σοφία Ανέστη.² Ως μέλη πλέον μιας εθνικής οργάνωσης Εργοθεραπείας (Α.Ο.-Τ.Α.) γίναμε και ατομικά μέλη της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Εργοθεραπείας (Π.Ο.Ε.) με την οποία κρατήσαμε εφεξής αλληλογραφία. Η ΠΟΕ μας συμβούλευε και μας συμπαράσχεζόταν στις ενέργειές μας να οργανώσουμε την Ελληνική Εταιρία Εργασιοθεραπείας το 1962. Πρώτος στόχος της Εταιρίας ήταν η ίδρυση σχολής που θα λειτουργούσε σύμφωνα με τα δεδομένα της ΠΟΕ. Η Εταιρία εκείνη διαλύθηκε όπως όλοι οι σύλλογοι στην διάρκεια της δικτατορίας (1967-74). Τα λίγα μέλη της που ενδιαφέρονταν για το επάγγελμα ήταν απογοητευμένα από τις άκαρπες προσπάθειες τόσων χρόνων για τη λειτουργία σχολής και δεν επανίδρυσαν αργότερα τον πρώτο εκείνο σύλλογο.

Συμβάλλαμε όμως εν συνεχεία σε ατομική βάση και οι τρεις μας (Κωστάκη, Πανουή, Ανέστη) στις πολλές προσπάθειες και ενέργειες ορισμένων οργανώσεων και φορέων (ΕΛΕΠΑΠ, Εταιρία Προστασίας Σπαστικών, Ελληνικός Εριθρός Σταυρός, Εθνικό Ίδρυμα Αποκαταστάσεως Αναπήρων, Θεοτόκος, Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής, Αιγινήτειο κ.α.) για την ίδρυση σχολής από το Υπουργείο Παιδείας. Τελικά χωρίς να το γνωρίζουμε εμείς (!!!) και με πρόγραμμα σπουδών που εμείς είχαμε καταρτίσει στο πλαίσιο των προσπαθειών μας, ιδρύθηκε τμήμα Εργασιοθεραπείας το 1977 στο Κέντρο Ανώτερης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης της Αθήνας (τα σημερινά Τ.Ε.Ι.) και υπαγόταν στην Ανώτερη Σχολή Στελεγχών Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας (τη σημερινή σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας).¹

Προσωρινός Προϊστάμενος του Τμήματος ορίστηκε ο καθηγητής Κωνσταντίνος Τσόχας, γιατρός, ενώ εγώ εργάστηκα ως ωρομίσθια καθηγήτρια με πλήρη απασχόληση από την αρχή της λειτουργίας της σχολής. Το έργο μου ως καθηγήτρια και για το μεγαλύτερο διάστημα και προϊσταμένης, συνεχίστηκε ως το 1996. Οι Εργοθεραπεύτριες Σ. Ανέστη, Α. Πανουή και Μαρκέλλα Κουτζούνη που εργάζονταν αντίστοιχα στην ΕΛΕΠΑΠ, στο Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και στο Ασκληπιείο της Βούλας, δίδαξαν ως ωρομίσθιες καθηγήτριες με μερική απασχόληση. Η σύμβαση τους στη διαμόρφωση των σπουδών, στη διδασκαλία συγκεκριμένων αντικειμένων και στην κλινική άσκηση ήταν πολύ σημαντική μέχρι το 1986, οπότε μην έχοντας μονιμοποιηθεί διέκοψαν τη συνεργασία

τους με τη σχολή.

Το 1982 οι νέοι απόφοιτοι της σχολής με τη βοήθεια βέβαια και των 4 "παλιών" Εργοθεραπευτριών, ίδρυσαν το Σύλλογο Ελλήνων Εργοθεραπευτών, ο οποίος έγινε δεκτός ως τακτικό μέλος της ΠΟΕ το 1992. Στην ΠΟΕ και

ειδικότερα στο Συμβούλιό της που συνέχεται κάθε 2 έτη, συμμετέχει ο Σύλλογος μας με εκλεγμένο από την Γενική Συνέλευση εκπρόσωπό του. Ήταν τιμή μου να εκλεγώ και να υπηρετήσω ως πρώτη εκπρόσωπος της χώρας μας στην Παγκόσμια Ομοσπονδία την περίοδο 1992-6. Εν τω μεταξύ είχε ιδρυθεί και η Επιτροπή Εργοθεραπευτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COTEC) η οποία συνεργάζεται στενά με την Π.Ο.Ε. και στην οποία εκπροσωπήθηκε ο Σύλλο-

γος από τη Σ. Ανέστη στο ίδιο διάστημα 1992-6.

Γιορτάζοντας φέτος για πρώτη φορά την Ημέρα Εργοθεραπείας στην Ελλάδα θυμηθήκαμε το ξεκίνημα του επαγγέλματος στη χώρα μας. Ας ευχηθούμε οι νέοι Εργοθεραπευτές που παίρνουν τη σκυτάλη από εμάς τους "παλιούς" να προχωρήσουν με ζήλο, ενωμένοι, ενημερώνοντας ευρύτερα αλλά και σε βάθος την κοινή γνώμη και τους φορείς υγείας και πρόνοιας για την προσφορά μας σε μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Συνεργαζόμενοι με ξένους συναδέλφους και συμμετέχοντας σε διεθνείς οργανώσεις, να ασκήσετε με ήθος και αξιοπρέπεια το επάγγελμα της Εργοθεραπείας που υπηρετεί τον Άνθρωπο.

Εύχομαι σε όλους σας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου, τους επαγγελματίες, τους δασκάλους και τους σπουδαστές καλή δύναμη και καλή επιτυχία στους στόχους σας!

Μάιος 1999

1. Α. Κωστάκη, Εργοθεραπεία. Αθήνα 1995, σελ. 51-63

2. Το ονόματα μπαίνουν κατά χρονολογική σειρά επιστροφής στην Ελλάδα, μετά τις σπουδές.

3. Κ. Τσόχας, "Υγεία δεν είναι μόνον οι γιατροί" περιοδικό Ιατρικό Βήμα, τεύχος 4, Μάιος 1989 σελ. 37-44